

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำนวน 58 โรงเรียน โดยจำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 10 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 31 โรงเรียน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 17 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำนวน 52 โรงเรียน จากกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

สำรวจจำนวนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำนวน 58 โรงเรียน แบ่งขนาดสถานศึกษาออกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด 2546, หน้า 81) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ สถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 9 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 28 โรงเรียน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 15 โรงเรียน ทำการสุ่มโดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยเลือกผู้ที่ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 2 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนประชากรและประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ที่ข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39

ขนาดของ โรงเรียน	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (โรงเรียน)	ผู้ให้ข้อมูล (n=260)		
			ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ สถานศึกษา
ขนาดเล็ก	10	9	9	18	18
ขนาดกลาง	31	28	28	56	56
ขนาดใหญ่	17	15	15	30	30
รวม	58	52	52	104	104

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการแก้ไขความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามปลายเปิดหรือสัมภาษณ์ สอบถามพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และแนวทางการแก้ไขพฤติกรรมของผู้บริหารและครูที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลจำแนกได้เป็น

1. สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 12 ท่าน
2. สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 12 ท่าน
3. สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 12 ท่าน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามปลายปิดด้านสภาพความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของแบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา (ครูและผู้บริหารสถานศึกษา) ในแบบสอบถามนี้มีลักษณะการตอบแบบ 2 คำตอบ คือ ระดับความเป็นไปได้ และระดับผลกระทบ จำนวน 94 ข้อ

1. ระดับความเป็นไปได้ (Likelihood) หรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีโอกาสจะเกิดความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับสูงมาก

4 หมายถึง มีโอกาสจะเกิดความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับสูง

3 หมายถึง มีโอกาสจะเกิดความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีโอกาสจะเกิดความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับน้อย

1 หมายถึง มีโอกาสจะเกิดความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับน้อยมาก

2. การประเมินผลกระทบ (Impact) หรือความร้ายแรง ของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กร มีดังนี้

5 หมายถึง มีผลกระทบหรือความร้ายแรงของความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับสูงมาก

4 หมายถึง มีผลกระทบหรือความร้ายแรงของความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับสูง

3 หมายถึง มีผลกระทบหรือความร้ายแรงของความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีผลกระทบหรือความร้ายแรงของความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับน้อย

1 หมายถึง มีผลกระทบหรือความร้ายแรงของความเสียด้านภาพลักษณ์องค์การที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับน้อยมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางการแก้ไขความเสียด้านภาพลักษณ์องค์การที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 30 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามส่วนนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ชนิด 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีแนวทางการแก้ไขความเสียด้านภาพลักษณ์องค์การที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรมีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีแนวทางการแก้ไขความเสียด้านภาพลักษณ์องค์การที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรมีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีแนวทางการแก้ไขความเสียด้านภาพลักษณ์องค์การที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรมีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีแนวทางการแก้ไขความเสียด้านภาพลักษณ์องค์การที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรมีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีแนวทางการแก้ไขความเสียด้านภาพลักษณ์องค์การที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ในการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความเสียด้านภาพลักษณ์องค์การที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา

2. สํารวจพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลเสียหายต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาโดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิดกับสถานศึกษาจำนวน 9 โรงเรียน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาจากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาจำแนกเป็นหมวดหมู่

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามปลายปิดโดยวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการศึกษาในข้อที่ 1 และ 2 แล้วกำหนดเป็นข้อคำถาม

4. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาผลการสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการศึกษา

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และข้อเสนอแนะในการแก้ไขให้เหมาะสม โดยหาข้อควรชี้แจงความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of item-Objective Congruence : IOC) มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ ปรับปรุงและแก้ไขอีกครั้งให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยมีผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้ออยู่ในช่วง 0.6 – 1.00 โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ได้ค่า IOC เกณฑ์ ดังนี้

+1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

รายนามของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย

5.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรูประชีวิน รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรถวุฒิ จารุสาริต อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.3 ดร.สุกัญญา แซ่ม้อย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.4 ดร.กริธา กลิ่นศรีสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลทับคล้อ อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

5.5 ดร.จิราภรณ์ เอมเอียด รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครชุมพิทยา รัชมังคลาภิเษก อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและตามที่คุณเชี่ยวชาญให้คำแนะนำ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 10 คน ครู จำนวน 10 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธี

หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, หน้า 96) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .988

7. นำแบบสอบถามเสนอต่อที่อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ขอลงหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา

2. ผู้ศึกษาทำบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์แนบไปกับหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อมอบหมายให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละโรงเรียนดำเนินการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้บริหารสถานศึกษารวบรวมส่งข้อมูลแบบสอบถามส่งที่ นายสถิตย์ พัวพันธ์ โรงเรียนนครไทย ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39

4. แบบสอบถามที่ส่งไปยังสถานศึกษา จำนวน 260 ฉบับ ได้รับคืนมาจริง 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.77 มาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

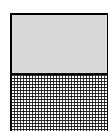
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 วิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาจากผลคูณของตัวเลขที่แทนค่าโอกาสและค่าผลกระทบจากความเสี่ยงแต่ละปัจจัย

$$\text{ค่าระดับความเสี่ยง} = \text{ค่าคะแนนของโอกาสที่จะเกิด} \times \text{ค่าคะแนนของผลกระทบ}$$

ซึ่งจะแบ่งระดับของความเสี่ยงออกเป็น 4 ระดับ และมีค่าความเสี่ยงรวมเท่ากับ 25 คะแนน (Level of Risk) โดยการนำผลที่ได้จากการประเมินความเป็นไปได้และผลกระทบมาจัดทำแผนผังประเมินความเสี่ยง ดังภาพ 3 หน้า 27 ดังนี้

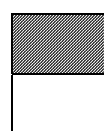
ระดับความเป็นไปได้/ โอกาสการเกิด	5					
	4					
	3					
	2					
	1					
		1	2	3	4	5
		ระดับของผลกระทบ/ความเสียหาย				

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

มีความเสี่ยงสูงมาก

มีความเสี่ยงปานกลาง

มีความเสี่ยงสูง

มีความเสี่ยงต่ำ

จาก Risk Assessment Matrix นำรายการความเสี่ยงของแต่ละระดับความเสี่ยงที่ได้จัดเรียงลำดับไว้ (Risk Ranking) มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง (Criteria for Acceptability of Risk) ดังนี้

ตาราง 11 เกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	แทนด้วยแถบสี	ความหมาย
สูงมาก	15.01 – 25.00		ระดับที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ทันที
สูง	10.01 – 15.00		ระดับที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ จำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ต่อไป
ปานกลาง	5.01 – 10.00		ระดับที่พอยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีการควบคุม เพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้
ต่ำ	1.00 – 5.00		ระดับที่ยอมรับความเสี่ยงได้ ไม่ต้องมีการควบคุม ไม่ต้องการจัดการเพิ่มเติม

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

4.50 - 5.00 หมายความว่า มีแนวทางการแก้ไขความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายความว่า มีแนวทางการแก้ไขความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายความว่า มีแนวทางการแก้ไขความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายความว่า มีแนวทางการแก้ไขความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายความว่า มีแนวทางการแก้ไขความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์องค์กรที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X})
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)